

Рисунок 1 – Приклад тестового завдання.

Звісно такий підхід вимагає величезних зусиль викладача для створення методичної бази програмованої комп'ютерної оболонки для розташування, що потребує об'єднання зусиль з фахівцями з цифрових технологій навчального закладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ :

1. Конвенція ПДМНВ 1978, 2014 р.р.(офіційний переклад)
2. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий. 2 изд. М. Центр тестирования, 3 изд, 2002г. .- 239с.
3. <http://www.teoretmech.ru/Stattest/index.htm>

УДК 371.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Знамеровська Н. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри транспортних технологій та механічної інженерії, **Татарінцева Ю. Г.**, асистент кафедри транспортних технологій та механічної інженерії

Херсонська державна морська академія

Актуальність. Основними чинниками, які впливають на якість освіти є: висока професійна підготовка, адаптована до специфіки навчального процесу навчально-методичне та тренажерне забезпечення, наявність сучасної системи

оцінювання рівнів викладання навчальних дисциплін та отриманих знань, застосування сучасних освітньо-інноваційних технологій, активне залучення до науково-дослідної роботи, мотивація та стимулювання самостійної роботи курсантів, належний рівень тренажерно-технічної бази, відповідність програм дисциплін сучасним вимогам, тісне співробітництво з роботодавцями та провідними фахівцями у морській галузі.

Кожен з цих факторів відіграє значну роль у реалізації стратегії навчального закладу, яка орієнтована на розвиток особистості та підготовку конкурентоздатного фахівця.

Метою даної статті є дослідження основних проблем компетентнісного навчання та пошук ефективних шляхів їх вирішення.

Основний матеріал. Використання компетентнісного навчання є одним з пріоритетів при впровадженні системи управління якістю освіти у вищих навчальних закладах. Його застосування при підготовці майбутніх фахівців морської галузі дозволяє побудувати наскрізну модель фахівця, яка формується за відповідними компетенціями, що відповідають інтересам особистості та вимогам роботодавців.

Компетентнісний підхід передбачає використання принципів модульної побудови робочих програм, які визначають можливості навчального процесу оперативно реагувати на запровадження інноваційних технологій навчання.

Інноваційні технології забезпечують раціональну побудову освітнього процесу та ефективне управління ним. Поряд з цим, застосування компетентнісного підходу сприяє переходу здобувача вищої освіти із споживача навчальної інформації у суб'єкт пізнавальної діяльності, дозволяє йому будувати свою особистий навчальну траєкторію, що стимулює мотивацію його до навчання.

При загальнонауковому підході до класифікації компетенцій їх можна розподілити на чотири групи: пізнавальні, творчі, соціально-психологічні, професійні, відповідно до вимог Європейської системи акредитації фахівців (EUR-ACE) у сфері техніки і технологій.

При компетентнісному навчанні підготовка випускника морського фахівця визначається його готовністю і здатністю вирішувати різні професійні та життєві проблеми. Це доводить, що компетентнісне навчання відрізняється від традиційного своєю інтегрованістю і його запровадження потребує змін у структурі та змісті підготовки фахівців, методиці та організації їх навчання.

Зміст підготовки фахівців морської справи повинен формуватися у двох напрямках: у змісті дисциплін, які мають практичну спрямованість, і організації модульного компетентнісного навчання [3].

Велику увагу приділено побудові компетентнісної моделі фахівця, на основі якої необхідно формувати структуру і зміст підготовки, визначати види навчальної діяльності, показники і засоби діагностики її результатів

Компетентнісний підхід у підготовці морських фахівців вже не раз привертая увагу науковців, створював інтерес до компетенцій і надання йому в сучасній освіті центрального місця. Це пов'язано з системними змінами, що відбуваються у галузі підготовки морських фахівців. Використання інноваційних технологій в освітньому процесі призводить не тільки до збільшення обсягу різноманітної інформації, а й до її швидкого «старіння», що спонукає до її постійного оновлення і осучаснення. Основними чинниками, які впливають на якість освіти є: висока професійна підготовка, адаптована до специфіки навчального процесу закладу морської освіти, навчально-методичне та тренажерне забезпечення, наявність сучасної системи оцінювання рівнів викладання навчальних дисциплін та отриманих знань, застосування сучасних освітньо-інноваційних технологій, активне залучення до науково-дослідної роботи, мотивація та стимулювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти (ВО), належний рівень тренажерно-технічної бази, відповідність програм дисциплін сучасним вимогам, тісне співробітництво з роботодавцями та провідними фахівцями у морській галузі.

Компетентнісний підхід у освітньому процесі морського закладу передбачає удосконалення в організації навчального процесу у вищих

навчальних закладах та вимагає відповідної підготовки викладачів, у розробці засобів оцінювання результатів навчання здобувачів ВО у порівнянні з навчальним процесом, який був традиційним і суть його зводилась до передачі знань від викладача до здобувача ВО.

При компетентністному підході викладач перестав бути носієм знань, які він намагався передати здобувачам ВО. Його головним завданням стало створення мотивації отримання знань та вмінь для здобувачів ВО з метою організації їх самостійної роботи з засвоєння нових знань та компетенцій та допомогти їм реалізувати свої здібності. Головне завдання викладача полягає у методичному забезпеченні самостійної роботи здобувачів ВО та розробці і застосуванні відповідної системи оцінювання результатів освоєння знань та компетенцій як засіб управління процесом навчання.

Вивчаючи проблеми компетентнісного навчання протягом 2014-2019р.р. Херсонська державна морська академія (ХДМА) була учасником експерименту з використання компетентісного підходу при підготовці майбутніх морських фахівців. Оцінювання компетенцій здобувачів ВО дуже складне завдання як в теоретичному, так і практичному плані. Головна проблема була пов'язана з тим, що компетенції формуються і проявляються тільки в діяльності здобувачів ВО, а отже у процесі навчання та оцінювання даного виду діяльності необхідно планувати і організувати ситуативну професійну діяльність на заняттях із здобувачами ВО. Системність оцінювання – важлива умова удосконалення освітнього процесу. Для системності в оцінюванні потрібно введення інновацій в контрольні-оціночні процедури, створення засобів і надійної оціночної системи, використання нових засобів і методів контролю. В основу моделі компетенцій випускника морської академії, технології оцінювання компетенцій, формування оціночних засобів покладені положення Закону про вищу освіту України [1].

Кафедри розробляли профілі компетенцій відповідно до дисциплін, закріплених за ними, визначали технології формування відповідних компетенцій, вели пошук ефективних оціночних засобів для аналізу рівня

сформованості компетенцій, викладачі розробляли методи формування професійних і предметних компетенцій, враховуючи сучасні освітні технології, розробляли комплексні перевіірочні завдання досягнень здобувачів ВО.

У процесі впровадження компетентнісного підходу в освітній процес Херсонської державної морської академії (ХДМА) було виявлено значущі проблеми переходу до оцінювання досягнень здобувачів ВО і формування відповідних компетенцій. Так при організації та методичному забезпеченні самостійної роботи здобувачів ВО виникали проблеми, пов'язані з перевантаженням навчального дня викладача і здобувачів ВО [2]. Ця проблема викликала необхідність вдосконалення і оптимізації методичної бази навчального процесу в умовах переходу до рівня освіти і до нових технологій навчання і оцінювання його результатів. Також проблемою була відсутність механізмів стимулювання інноваційної діяльності викладачів. Були відсутні універсальні описи компетенцій з урахуванням їх складної структури, рівнів засвоєння по стадіям навчання.

Компетентнісний підхід в підготовці фахівців дозволяє сформувати такі здібності та вміння як: конкурентоспроможність, вміння використовувати знання з суміжної галузі; вміти на науковій основі організувати свою роботу; вміти використовувати сучасні інформаційні технології.

Компетентнісний підхід вимагає використання освітніх технологій. Для цього в ХДМА створено сайт дистанційної освіти, спілкування відбувається за допомогою платформи Moodle, це в сучасних умовах є однією з гарантій якості освіти.

Таким чином, компетентнісний підхід є системним, міждисциплінарним, в ньому є і особистісні і діяльнісні аспекти. На основі компетентнісного підходу до організації освітнього процесу відбувається формування у здобувачів ВО ключових професійних компетенцій, які є невід'ємною складовою його діяльності як майбутнього спеціаліста та одним з основних показників його професіоналізму, а також необхідною умовою підвищення якості професійної морської освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Заблоцька, О. С. Компетентнісний підхід як освітня інновація: порівняльний аналіз / О.С.Заблоцька // Вісник Житомирського державного університету. Випуск 40. – Серія : Педагогічні науки. – 2008. – С. 63–68.
2. Закон України Про вищу освіту[Електронний ресурс]/Закон Верховної Ради. Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Краснова, Т. И. Инновации в системе оценивания учебной деятельности студентов / Т. И. Краснова // Образование для устойчивого развития. – Минск : Издательский центр БГУ, 2005. – С. 438–440.

УДК 331.44:656.612

ЛУКІЗМ СЕРЕД МОРЯКІВ

Сорока О.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри навігації і управління судном

Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»

Незважаючи на те, що лукізм – соціальний феномен, який має довгу історію, науковці стали займатися цією проблемою лише в останні десятиліття ХХ століття. Питання зовнішнього вигляду потрапляють у фокус уваги разом з проблематикою тілесності, а також завдяки виникненню області досліджень, пов'язаної з вивченням погляду, перегляду, спостереження та інших зорових практик, тобто з візуальною соціологією та візуальною антропологією.

Зовнішній вигляд людини – це певний індикатор, за яким можна судити про прояв соціальної нерівності та дискримінації.

Становлення і розвиток візуальної соціології (1970-ті рр.), швидше за все, стало безпосереднім поштовхом до виникнення наукового інтересу до теми дискримінації за зовнішністю.

Лукізм є невіддільним від соціальної практики; цей феномен розглядає перед нами проблеми: як саме відбувається оцінювання, як ми дивимося, з чим порівнюємо, що ми бачимо, а чого не помічаємо. Ми живемо в епоху